

Bruxelles, 12 martie 2024
(OR. en)

7427/24

CLIMA 102
ENV 251
ENER 118
TRANS 135
AGRI 182
ECOFIN 283
COMPET 277
IND 134
MI 261

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Nr. doc. Csie:	6291/24 + ADD 1-6
Subiect:	Comunicare privind obiectivul climatic al Europei pentru 2040 – Schimb de opinii

1. Pentru a orienta schimbul de opinii referitor la subiectul sus-menționat în cadrul reuniunii Consiliului (Mediu) din 25 martie 2024, președinția a pregătit nota și întrebările pentru miniștri care figurează în anexă.
2. Comitetul Reprezentanților Permanenți este invitat să ia act de nota și de întrebările președinției și să le transmită Consiliului în vederea schimbului de opinii.

Comunicare privind obiectivul climatic al Europei pentru 2040**- Schimb de opinii -****Introducere**

La 6 februarie 2024, Comisia a publicat comunicarea sa privind obiectivul climatic pentru 2040¹, care prezintă o viziune pentru perioada de după 2030, în contextul intensificării schimbărilor climatice și al creșterii accelerate a costurilor lor în viața reală. Viziunea pentru Europa stabilită în comunicare este cea a unui continent cu un ecosistem industrial puternic, energie curată cu emisii scăzute de dioxid de carbon și la prețuri accesibile, precum și cu alimente și materiale durabile, care vor răspunde nevoilor cetățenilor UE și vor asigura reziliența UE în fața crizelor viitoare.

Comunicarea se bazează pe o evaluare aprofundată a impactului și recomandă un obiectiv de reducere cu 90 % a emisiilor nete de gaze cu efect de seră până în 2040, comparativ cu nivelurile din 1990, pentru a menține ferm UE pe calea către neutralitatea climatică până în 2050. Se consideră că obiectivul recomandat corespunde avizelor științifice și este în concordanță cu angajamentele asumate în temeiul Acordului de la Paris. Comunicarea este menită să lanseze o dezbatere cuprinzătoare referitoare la viitorul cadru de politică privind clima pentru perioada ulterioară anului 2030. Propunerile legislative care încorporează obiectivul pentru 2040 în Legea europeană a climei și măsurile sectoriale ulterioare vor fi prezentate de următoarea Comisie.

În cadrul Consiliului, examinarea detaliată a comunicării și a evaluării impactului au început la 12 februarie 2024 la nivelul grupului de lucru. Având în vedere caracterul transsectorial al politicii privind clima, președinția asociază în mod activ reprezentanți din alte sectoare ale Consiliului la discuțiile respective.

¹ Doc. 6291/24 + ADD 1-6.

Către o tranziție justă și o sustenabilitate competitivă

Conform comunicării, electrificarea se va afla în centrul tranziției către un sistem energetic complet decarbonizat pentru clădiri, transporturi și industrie până în 2040. Tranziția de la combustibilii fosili va spori independența și autonomia strategică deschisă ale UE și va reduce riscul de șocuri în materie de prețuri. Deși energia din surse regenerabile va deveni coloana vertebrală a acestei tranziții, vor fi necesare toate soluțiile energetice cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Pentru decarbonizarea industriei va fi nevoie de o economie mai circulară, o utilizare sporită a tehnologiilor de captare a carbonului și dezvoltarea de soluții cu emisii scăzute de dioxid de carbon, precum și de un mediu de reglementare și de finanțare care să sprijine competitivitatea UE. Pentru a răspunde nevoii de a consolida rolul eliminărilor industriale de dioxid de carbon în sectoarele greu de decarbonizat (ca o completare la eliminările cu ajutorul terenurilor), Comisia a publicat, la 6 februarie 2024, o comunicare privind gestionarea industrială a carbonului².

Emisiile din sectorul transporturilor ar trebui decarbonizate cu aproape 80 % până în 2040 față de nivelurile din 2015, prin investiții substanțiale în infrastructură, soluții tehnologice, stabilirea prețului carbonului, utilizarea de combustibili cu emisii scăzute de dioxid de carbon și transferul modal. Va trebui să se reducă emisiile de gaze cu efect de seră din agricultură și din sectorul combinat al terenurilor, asigurându-se totodată o producție alimentară de calitate și la prețuri accesibile în UE. Comunicarea subliniază necesitatea de a asigura coordonarea de-a lungul întregului lanț valoric alimentar și gestionarea mai eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și mai favorabilă biodiversității în sectorul combinat al terenurilor, pentru a spori reziliența acestuia la schimbările climatice.

² Doc. 6306/24.

Punerea în aplicare deplină a cadrului convenit pentru 2030 este o condiție favorizantă esențială pentru atingerea obiectivului pentru 2040. Acest lucru trebuie completat cu un cadru favorabil amplu pentru cele două obiective la fel de importante ale Pactului verde european, și anume tranziția justă și sustenabilitatea competitivă. Prin urmare, va fi necesar să se pună un accent mai mare pe o tranziție justă care să nu lase pe nimeni în urmă și pe un dialog strategic, inclusiv cu industria și cu sectorul agricol. Stabilirea prețului carbonului va rămâne un factor principal al schimbării, iar schema UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS) va trebui să fie completată cu alte mecanisme, cum ar fi utilizarea eficientă a impozitării energiei și eliminarea treptată a subvențiilor pentru combustibilii fosili. Se preconizează că implementarea rapidă necesară a tehnologiilor cu emisii scăzute de carbon sau fără emisii va crea o piață internă importantă pentru producătorii de tehnologii curate și va stimula cercetarea și inovarea. Totuși, având în vedere că este nevoie de o abordare globală în ceea ce privește stabilirea prețului carbonului pentru a avea condiții de concurență cu adevărat echitabile, UE ar trebui să se implice în continuare în diplomația în domeniul climei pentru a încuraja inițiativele de stabilire a prețului carbonului în alte jurisdicții.

Costul inacțiunii și acțiunile climatice ca politică de investiții

Comunicarea reamintește că numărul evenimentelor climatice extreme a crescut între 1980 și 2022, provocând 220 000 de decese și pierderi economice în valoare de 650 de miliarde EUR în UE în perioada respectivă, din care aproximativ 179 de miliarde EUR în ultimii cinci ani. În consecință, s-a decis majorarea Rezervei pentru solidaritate și ajutoare de urgență a UE cu 1,5 miliarde EUR pentru perioada 2024-2027. Comisia estimează că este necesar să se investească suplimentar în tranziție un procent de 1,5 % din PIB pe an în comparație cu perioada 2011-2020, dar subliniază că inacțiunea ar conduce la costuri mult mai mari în deceniile următoare; un posibil cost cumulativ sub formă de PIB pierdut s-ar ridica la 2,4 mii de miliarde EUR între 2031 și 2050, ceea ce reprezintă o estimare prudentă, care nu include, de exemplu, riscul unor puncte de basculare. În plus, intensificarea măsurilor de prevenire a riscurilor și de pregătire va crește reziliența întregii economii și va reduce costurile tranziției.

Va fi nevoie să se consolideze uniunea piețelor de capital și să se aprofundeze piața unică pentru a asigura nivelul necesar de investiții private, Banca Europeană de Investiții și alți actori financiari instituționali având un rol esențial în mobilizarea investițiilor private, în special prin reducerea riscurilor proiectelor, în deblocarea investițiilor în infrastructură și în asigurarea unui efect de semnalizare pentru alți participanți pe piață. Finanțarea publică specifică va permite utilizarea cât mai eficientă a instrumentelor existente, cum ar fi Fondul pentru inovare, veniturile din licitații, generate de schema EU ETS, și bugetul UE.

Întrebări pentru miniștri:

În acest context, miniștrii sunt invitați să poarte un schimb de opinii pe baza următoarelor întrebări:

- *Cum ar trebui UE să urmărească tranziția către neutralitate climatică în contextul intensificării schimbărilor climatice și al creșterii accelerate a costurilor lor în viața reală? Ce condiții favorizante considerați că sunt importante pentru dezvoltarea unui cadru pentru perioada ulterioară anului 2030?*
- *Care sunt sectoarele economice cu cel mai mare potențial de a contribui la tranziție după 2030 și care considerați că sunt cele mai mari provocări?*